

MA'NAVIY-MA'RIFIY FAOLIYATGA DOIR ISHLARNI OMMALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING AMALIYOTGA TATBIQ ETILISHI.

Xojimetov Sa'dulla Jumanazarovich

*Jizzax Davlat pedagogika universiteti Ijtimoiy fanlarni o'qitish metodikasi
(Ma'naviyat asoslari) yo'nalishi bo'yicha 2-kurs magistranti*

Annotatsiya: *Ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga doir ishlarni ommalashtirishda raqamli texnologiyalar, insonlarning ma'naviy, intellektual va ma'naviy-ma'rifiy rivojlanishini o'z ichiga olgan faoliyatni yanada rivojlantirish uchun muhim vositalardir. Bu maqolada, raqamli texnologiyalar yordamida ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid ishlarni amaliyotga tatbiq etilishining muhimligi va bu jarayonning ahamiyati ko'rib chiqiladi.*

Kalit so'zlar: *Texnologiyalar va ma'naviy-ma'rifatchilik integratsiyasi, raqamli ta'lim va ma'naviy-ma'rifatchilik, ishtirokchilik va ma'naviy-ma'rifatchilik amaliyoti, raqamli o'qitish vositalari.*

IMPLEMENTATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE POPULARIZATION OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL ACTIVITIES

Khojimetov Sadulla Jumanazarovich

*Jizzakh state pedagogical university,
2st-year master's student, majoring in "Methodology of Teaching Social Humanities (Foundations of Spirituality)"*

Annotation: *In the popularization of spiritual and educational activities, digital technologies are important tools for the further development of activities that include the spiritual, intellectual, and spiritual development of people. This article examines the importance of implementing spiritual and educational activities with the help of digital technologies and the importance of this process.*

Key words: *Technology and enlightenment Integration, digital education and Enlightenment, Participatory and enlightenment practice, digital learning tools.*

ВНЕДРЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПОПУЛЯРИЗАЦИЮ ДУХОВНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Ходжиметов Саъдулла Джуманазарович

*Джизакский государственный педагогический университет, магистрант
2 курса направления «Методика преподавания социальных наук (Духовные основы)»*

Anatasiya: *V populyarizatsii duxovno-prosvetitel'skoy deyatel'nosti sifrovyye texnologii yavlyayutsya vajnym instrumentom dalneyshego razvitiya deyatel'nosti, vklyuchayushchey duxovnoe, intellektualnoe i duxovnoe razvitie lyudey. V dannoy state rassmatrivaetsya vajnost osushchestvleniya duxovno-prosvetitel'skoy deyatel'nosti s pomoshchyu sifrovyyh texnologiy i vajnost etogo protsessa.*

Ключевые слова: *Интеграция технологий и духовное просвещение, цифровое образование и духовное просвещение, практика совместного и духовного просвещения, цифровые инструменты обучения.*

KIRISH

Ma'naviy-ma'rifiy faoliyat, insonlarning ma'naviy, intellektual, va ma'naviy-ma'rifiy o'sishini o'z ichiga olgan faoliyatdir. Bu turli maqsadlar o'zgartirilmaydigan, odamlarni rivojlantirish, bilim, madaniyat, va insoniyatga qiziqish, yaratish va boshqarish bo'yicha dasturlarga asoslangan faoliyatdir. Raqamli texnologiyalar esa bu turdagi faoliyatni rivojlantirishda muhim vositalar hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatni amalga oshirishda quyidagi yo'llarda tatbiq etiladi:

Raqamli texnologiyalar, ma'lumotlar tizimlari va analitika dasturlar orqali ma'lumotlarni to'plash, tahlil qilish, va ma'naviy tushunchalarni rivojlantirishga yordam beradi. Bu dasturlar o'rganish jarayonida o'quv materiallarini, ma'lumotlarni tahlil qilishni, va ma'naviy konseptlarni tushuntirishni osonlashtiradi.

Raqamli ta'lim platformalari, o'quv materiallarini, darslarini, va interaktiv mashg'ulotlarni onlayn shaklda taqdim etish orqali ma'naviy-ma'rifiy faoliyatni ommalashtirishda muhim rol o'ynaydi. Bu platformalar o'quvchilarga o'zlariga qiziq bo'lgan mavzular bo'yicha darslar olish va ma'naviy bilimlarini oshirish imkonini beradi.

Raqamli ilovalar, odamlarga o'zlarining ma'naviy-ma'rifiy faoliyatini ommalashtirishda qulayliklar taqdim etadi. Bu ilovalar, o'quv materiallarini yodda tutish, tushunchalarni sinab ko'rish, va ma'lumotlarni o'rganishda yordam beradi.

Internet platformalari, ijtimoiy tarmoqlar, va veb-saytlar, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid maqolalar, va o'quv materiallarini taqdim etishda muhim ro'l o'ynaydi. Ular orqali o'quvchilar va o'qituvchilar o'z fikrlarini almashish, ma'lumot almashish, va o'rganish imkoniyatlaridan foydalanishlari mumkin.

Bu platformalar, adabiyot, san'at, musiqa, va boshqa ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid dasturlarni taqdim etish orqali insonlarni ma'naviy rivojlanishga yondashadi.

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va bunyodkorlik ishlari natijasida xalqimizning ongu tafakkuri, dunyoqarashi o'zgarmoqda. Yurtimizda huquqiy davlat, fuqarolik jamiyatini barpo etishda "Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari" degan hayotbaxsh g'oyaning ahamiyati tobora ortib bormoqda.

Bu borada olib borilayotgan muhim ishlarga qaramasdan, ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy sohalardagi yangilanishlar jarayonida ma'naviy-ma'rifiy islohotlarning samaradorligiga to'siq bo'layotgan bir qator tizimli muammolar saqlanib qolmoqda.

Xususan, ma'naviy-ma'rifiy jarayonlarni tashkil etishda yaxlit tizim mavjud emas, xalqimiz, ayniqsa, yoshlarni ma'naviy tahdidlardan himoya qilish borasida etarli darajada tashkiliy-amaliy va ilmiy-tadqiqot ishlari olib borilmayapti, ushbu yo'nalishda davlat tashkilotlari, fuqarolik jamiyati institutlari, ommaviy axborot vositalari hamda xususiy sektorning ijtimoiy hamkorligi samarali yo'lga qo'yilmagan.

Mavjud muammolarni hal etish, ma'naviy-ma'rifiy ishlarning samarasi va ta'sirchanligini oshirish, ko'lami va miqyosini yanada kengaytirish, mamlakat aholisi, avvalo, yoshlar qalbida amalga oshirilayotgan islohotlarga daxldorlik hissini kuchaytirish, sohadagi ishlarni muvofiqlashtirishning yagona tizimini yaratish maqsadida.

Raqamli texnologiyalar ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid ishlarni ommalashtirishda katta ahamiyatga ega. Ular, o'rganish jarayonini yanada qulay, samarali va ko'proq yoqimli qilishda yordam beradi. Ma'naviy-ma'rifiy faoliyat o'zining mazmuni va maqsadlariga muvofiq, raqamli texnologiyalar yordamida yanada rivojlantirilishi va amalga oshirilishi mumkin.

Ma'naviy-ma'rifiy faoliyat, insonlarning ma'naviy, intellektual, va ma'naviy-ma'rifiy o'sishini o'z ichiga olgan faoliyatdir. Bu turdagi faoliyatning ommalashtirilishi, insonlarning tarbiyasi, bilim va madaniyatning rivojlanishi, hamda ijtimoiy ma'naviyatning yuksalishi uchun muhimdir. Raqamli texnologiyalar esa bu jarayonlarda insonlarga qo'llaniladigan quyidagi imkoniyatlarni taqdim etadi:

Raqamli ma'lumotlar tizimlari, ma'lumotlarni to'plash, saqlash, tahlil qilish, va ma'naviy tushunchalarni o'rganishda katta yordam beradi. Analitika dasturlar esa ma'lumotlar tizimlaridan olingan ma'lumotlarni tahlil qilish va ma'lumotlar asosida ma'naviy-ma'rifiy faoliyatni ommalashtirishga yordam beradi. Ma'lumotlar tizimlari va analitika dasturlar, ma'lumotlar omborini tuzish, tahlil qilish, va ma'lumotlar orqali qaror qabul qilish jarayonlarini avtomatlashtirish uchun mo'ljallangan texnologiyalardir. Ular, katta miqdordagi ma'lumotlarni to'plash, saqlash, va ma'lumotlardan tahlil olish imkoniyatini ta'minlaydi. Bu tizimlar va dasturlar, ma'lumotlardan foydalanuvchilar uchun ma'lumotlar omborini tuzish, boshqarish, va uni ma'lumot tahlili bilan ta'minlashda yordam beradi.

Ma'lumotlar tizimlari ma'lumotlar bazalari sifatida ham ataladi. Ular, ma'lumotlarni qayta ishlash, saqlash va ularga foydalanuvchilar tomonidan erkinlik bilan kirish imkonini beradi. Bu tizimlar ma'lumotlar omborini ta'minlashda kerakli xususiyatlarga ega bo'ladi, masalan, to'planning hajmi, saqlash formati, foydalanuvchilar uchun erkinlik so'rovlarini qo'llash, va boshqalar kiradi.

Analitika dasturlar esa ma'lumotlarni tahlil qilish, ma'lumotlar orqali yuqori darajada ma'lumotni aniqlash, istiqbol prognozlash va boshqa muammolarni hal qilishda foydalaniladi. Bu dasturlar ma'lumotlardan foydalanuvchilar uchun

²⁸ <https://yuz.uz/uz/news/manaviy-marifiy-ishlar-tizimini-tubdan-takomillashtirish--chora-tadbirlari-togrisida>

ma'lumotlarni tahlil qilish, ma'lumotlar bazasidagi tahlil qilish, ma'lumotlardan statistik ma'lumotlarni olish, va boshqalar kabi vazifalarni bajarishda yordam beradi.

Bular bir qancha xizmatlarni ta'minlaydigan keng tarqalgan dasturlar o'rniga ishlaydilar, masalan, kompaniya moliyaviy hisobotini tuzish, marketing va savdo analitikasi, tizimlar boshqarish va boshqalar. Raqamli texnologiyalar sohasidagi yuqori taraqqiyotlar bilan birga, ma'lumotlar tizimlari va analitika dasturlarining ahamiyati ham katta miqdorda oshirildi, chunki ular ma'lumotlarni tahlil qilish va boshqarishda kompaniyalar va tashkilotlar uchun katta foyda keltirishga yordam beradi.

Raqamli texnologiyalar, virtual ta'lim platformalari orqali o'quvchilarga interaktiv darslar, ma'naviy mashg'ulotlar va dars materiallarini taqdim etishga imkon beradi. Bu platformalar, o'quvchilarga o'zlashtirilgan darslar orqali ma'lumot olish va ma'naviy rivojlanishlarini oshirishga yordam beradi. Virtual ta'lim platformalari, onlayn o'quv dasturlarini o'rganuvchilarga taqdim etish uchun mo'ljallangan web-saytlar yoki ilovalardir. Bu platformalar o'quvchilarga interaktiv darslar, ma'naviy mashg'ulotlar, sinovlar, dars materiallari va boshqalar kabi qo'shimcha xizmatlarni taqdim etishga imkon beradi. Quyidagi narsalar virtual ta'lim platformalariga kiradi:

Virtual ta'lim platformalarida o'quvchilar o'qish va darslar olish uchun onlayn interaktiv darslar bilan ta'minlangan. Bu darslar o'qituvchi tomonidan onlayn translyatsiya orqali yoki video darslar ko'rinishida berilishi mumkin. O'quvchilar o'qituvchilarga savollar yo'llash, chat orqali muloqot qilish va boshqa interaktiv amallar bajarishadi.

Virtual ta'lim platformalarida o'quv materiallari, dars videolar, maqolalar, elektron kitoblar va boshqa o'quv resurslari mavjud bo'ladi. Bu materiallar o'quvchilarga ilgari darslar, mashg'ulotlar yoki yangi ma'lumotlar olish uchun foydalanishga imkon beradi.

²⁹Pedagogika tarixida quyidagi ta'lim texnologiyalari mavjud bo'ldi

1. Sinf dars tizimi tipida o'qitish bu XIV asrda Chex pedagogi Yan Amos Komenskiy "Buyuk didaktika" asarini yozib sinf dars tizimini asosladi.

Ushbu asarida olim ko'rgazmali o'qitishni tashkil etdi, o'sha davrdan shu kungacha tushuntirish, izohlash asosida o'qitib kelinmoqda.

2. Pedagogik texnologiya asosida o'qitish bu izlanishni, fikrlashni, tushinishni va amalda qo'llashni talab etadi. Pedagogik texnologiyani amalga oshirish uchun quyidagi talablarni bajarish kerak.

1. Pedagogik texnologiyani amalga oshirishda ta'lim jarayonida o'quvchilarni o'qitish bilan birga o'qishga o'rgatish zarur.

2. O'quvchilarning bilimlarni egallashini bevosita ta'lim jarayoniga ko'chirish.

3. Ta'lim jarayonida mazkur darsga mo'ljallangan to'liq o'zlashtirishga erishish.

4. Ta'lim jarayonida o'quvchilarni to'liq faollashtirish.

5. Ta'limni shunday uyushtirish zarurki dars oxirida rejalashtirilgan maqsadga erishish ta'minlansin.

²⁹ <https://e-library.namdu.uz/NamDU%20professor-o'qituvchilar%202023/1.Texnologik%20ta'lim%20metodikai.pdf>

6. Ta'limda interaktiv metodlardan foydalanishni ta'minlash.

7. Ta'limni rejalashtirish va o'tkazishda moslanuvchan qayta aloqani ta'minlash.

Virtual ta'lim platformalarida mashg'ulotlar va sinovlar o'quvchilarga amaliyotni mustahkamlash va o'zgarishlarga tayyorlash imkoniyatini beradi. Bu sinovlar va mashg'ulotlar o'qituvchilar tomonidan tayyorlanadi va o'quvchilar uchun platformada boshqa vazifalarga tayyorlanadilar.

Bu platformalar o'quvchilarga ma'naviy rivojlanish uchun ma'naviy mashg'ulotlar va darslar taqdim etadi. Bu mashg'ulotlar, insoniyatga qiziqish, ijtimoiy munosabatlar va boshqalar kabi mavzularni qamrab olishni maqsad qiladi.

Tanqid va baholash: virtual ta'lim platformalari o'quvchilarga o'qituvchilar va boshqa o'quvchilar bilan ta'riflash, muloqot qilish va ma'lumot almashish imkonini beradi. Bu orqali o'quvchilar o'zlarining o'rganish jarayonida muvaffaqiyatlarini baholay oladilar va o'quv jarayonini yanada samarali qilishlari mumkin.

Virtual ta'lim platformalari o'quvchilarga shaxsiy o'rganish yo'li bilan darslar olish imkoniyatini taqdim etadi. Bu platformalar o'quvchilarga o'zlarining o'quv rejalarini belgilash, maqsadlarini qo'yimoq va o'zlarini rivojlantirish yo'li bilan tanishish imkonini beradi.

Virtual ta'lim platformalari, o'quvchilarga o'zgarishlarga tayyorlash, yangi bilimlarni o'rganish va rivojlanishlari uchun katta imkoniyatlar taqdim etadi. Bu platformalar, yanada ko'proq o'quvchilar va o'qituvchilar tomonidan qo'llab-quvvatlangan holda rivojlantirilmoqda.

Kommunikatsiyaning yangi texnologiyalari rivojlanishi bilan, onlayn o'qitish g'oyasi ko'plab odamlar aqlini bezovta qila boshladi (talabalarni, o'qituvchilarni, tadbirkorlarni, olimlarni). Bu rejada Darslar birinchi ochilganlardan bo'la olmadi. Ular yaratilishidan ancha oldin masofaviy o'qitish manbalari mavjud edi: taniqli olimlar ma'ruzalari matn variantida, audio va videomateriallarda mavjud edi. Masalan, 2001 yildayoq, birinchi Darslar yaratilishidan ancha oldin, Massachusetts texnologik universiteti ochiq bog'lanishdagi o'z o'quv ishlanmalarini keng auditoriyada taqdim qildi. Keyinchalik o'qitish shaklida o'zgarish ro'y berdi.

Bugunda ko'plab jaxon nomiga ega nufuzli universitetlar onlayn o'qitish bilan chambarchas bog'liq. Bu yerda shuni aytib o'tish kerakki, butun kurs haqiqatan ham tekin, tugatgani haqida hujjat esa – pul turadi. Konseptsiya shu qadar o'zgardiki, endi tinglovchilar materiallarga nafaqat bog'lanish imkoniyatiga ega, balki haqiqiy universitetlar singari tekinga o'qish imkoniyati ega bo'lishdi: ma'ruzalarga tashrif buyuradi, oraliq nazorat singari va yakuniy nazorat singari test sinovlaridan o'tadi, aniq vaqt davomida kursdoshlari bilan yoki o'qituvchilar bilan forumlarda muloqot qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Asosiysi, bularning barchasini qaerda internetga ulanish mumkin bo'lsa, ya'ni uyda turib yoki boshqa ixtiyoriy joyda turib amalga oshirish mumkin bo'lib qoldi.³⁰

³⁰ <https://new.tdpu.uz/article/83>

Darslar quyidagi katta xususiyatlarga ega: darslar o'quvchilarga turli sohalarda, masalan, matematika, informatika, ingliz tili, biznes, kimyo, san'at, va boshqa ko'plab mavzularda darslar taqdim etadi. Bu darslar oliy ta'lim, orta ta'lim, yoki ilmiy ta'lim darajalariga mos keladi.

Bepul yoki to'lovlidir: ko'pchilik darslar bepuldir, yani, o'quvchilar darslarga bepul qatnasha oladilar. Ba'zi dasturlar esa to'lovni talab qiladi, lekin ko'pchilik uchun minimal daromad to'lanadi.

Interaktivlik: darslar o'quvchilarga interaktiv darslar, elektron dars materiallari, sinovlar, mashg'ulotlar va boshqa ko'plab interaktiv imkoniyatlarni taqdim etadi. O'quvchilar o'zlarining o'rganish jarayonida mustaqil ravishda ishlay oladilar.

Dunyodagi yetakchilar tomonidan tuziladi: darslar dunyodagi etakchilar, o'zaro hamkorliklar va ko'p yuridik shaxslar tomonidan tuziladi. Bu, o'quvchilarga dunyoning eng yaxshi o'qituvchilaridan foydalanish imkoniyatini beradi.

Darslar o'quvchilarga mashg'ulotlar, sinovlar, dars vazifalari va boshqa tashkil etishlarni bajarish imkoniyatini beradi. Bu, o'quvchilar uchun darslarni samarali o'rganish va muloqot qilish imkoniyatlarini ta'minlaydi.

O'qituvchilar va qo'llab-quvvat: darslar o'quvchilarga eng yaxshi o'qituvchilar tomonidan darslar o'tkaziladi. O'quvchilar o'qituvchilar va boshqa o'quvchilar bilan muloqot qilish, savollar yo'llash va ma'lumot almashish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Mumkin bo'lgan sertifikatlar: ba'zi o'quvchilarga kursni muvaffaqiyatli tugatganlariga sertifikat beradi. Bu sertifikatlar, o'quvchilarning kurslarni muvaffaqiyatli yakunlashi va o'quv natijalarini ko'rsatadi.

Darslar, keng doirada mavzularni o'rganish uchun samarali va mukammal platformalar bo'lib, o'quvchilarga onlayn ta'lim olishda katta imkoniyatlar yaratadi. Bu usul, o'qishni istiqbolga ta'lim va shaxsiy rivojlanishga qaratilgan katta ta'lim boshlang'ichini beradi.

Yodda tutish va ma'lumotlarni o'rganish ilovalari: raqamli ilovalar, yadda tutish va ma'lumotlarni o'rganishda insonlarga qulayliklar yaratishda muhim rol o'ynaydi. Bu ilovalar, ma'lumotlar tahlilini osonlashtiradi va o'quvchilarga yordam beradi, ularning ma'naviy-ma'rifiy faoliyatlarini oshirishda yordam beradi.

Internet platformalari va ijtimoiy tarmoqlar: ijtimoiy tarmoqlar va internet platformalari, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid maqolalar, maqolalar, va materiallarni taqdim etishda muhim vositalardir. Bu platformalar, foydalanuvchilarga o'zlarining ma'lumotlarini almashish, ma'lumot almashish va o'rganish imkonini beradi. Internet platformalari va ijtimoiy tarmoqlar, onlayn ma'lumotlarni almashish, maqolalar va materiallar taqdim etish, fikr almashish va munosabatlar o'rnatish uchun mo'ljallangan web-saytlar va ilovalardir. Bu platformalar, insonlarga aloqani o'rganish, dunyo haqida yangiliklarga ega bo'lish, ma'lumot almashish, ijtimoiy munosabatlarda ishtirok etish va ko'plab boshqa imkoniyatlarni taqdim etishda foydalaniladi.

Quyidagi xususiyatlarga ega internet platformalari va ijtimoiy tarmoqlar:

Foydalanuvchilar bilan aloqalar: bu platformalar foydalanuvchilar uchun interaktiv imkoniyatlarni taqdim etadi, ular o'z fikrlarini, tasavvurlarini va ma'lumotlarini almashish, fikrlarini taqdim etish, va boshqalar bilan munosabatda bo'lishlari mumkin.

Ma'lumot almashish: internet platformalari va ijtimoiy tarmoqlar, har xil mavzularda ma'lumotlar taqdim etadi. Bu platformalar orqali foydalanuvchilar yangi yangiliklarga, maqolalarga, videolar va boshqa ma'lumotlarga yaqinroq qo'lishlari mumkin.

Raqamli texnologiyalar, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid ishlarni ommalashtirishda muhim vositalardir. Ular, insonlarga ma'lumotlarga qulay va tez foydalanish imkonini berish, o'rganish jarayonlarini osonlashtirish va ma'naviy rivojlanishlarini oshirishga yordam berish orqali ma'naviy-ma'rifiy faoliyatni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega.

Raqamli texnologiyalar, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid ishlarni ommalashtirishda quyidagi muhim vositalarni taqdim etadi: Kadrlar tayyorlash sohasidagi davlat siyosati insonni intellektual va ma'naviyaxloqiy jihatdan tarbiyalash bilan uzviy bog'liq bo'lgan uzlyuksiz ta'lim tizimi orqali har tomonlama barkamol shaxsni tarbiyalashni nazarda tutgan holda, oliy ta'lim muassasalarining asosiy vazifalari sifatida, talabalarning fanlar asoslari bo'yicha mustahkam bilim olishlari uchun shart-sharoitlar yaratish, ularda bilim olish ehtiyojini, asosiy o'quv-ilmiy va umummadaniy bilimlarni, milliy va umumbashariy qadriyatlarga asoslangan ma'naviy-axloqiy fazilatlarini, ijodiy fikrlash va atrof-muhitga ongli munosabatda bo'lish ko'nikmalarini shakllantirish kabi yo'nalishlarni belgilab berdi.

Bugungi kunda mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlar, tatbiq etilayotgan yangiliklar, ta'lim-tarbiya jarayoni ishtirokchilari uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar, xalqimizning yashash va mehnat qilish sharoitining yaxshilanishi, umuman olganda, erishilgan moddiy va ma'naviy salohiyat erkinligi mamlakat mustaqilligining tuhfasini bo'lib, erkin mehnat qilish va yashash, mustaqil fikrlash, e'tiqod va so'z erkinligi, diniy bag'rikenglik, ijodiy faollik, umuminsoniy qadriyatlar va milliy urf-odatlarining hurmat qilinishi va qadrlanishi, kuchli ijtimoiy himoya hamda bularning huquqiy asoslarining yaratilishi yoshlarni mustaqillik, uning mazmun-mohiyati, ahamiyati va zaruriyatini ob'ektiv baholashga o'rgatish yo'nalishida o'ziga xos vazifalar yuklaydi.³¹ Bular, o'z navbatida, oliy ta'lim muassasalarida tashkil etiladigan ta'lim-tarbiya jarayonlarida talabalarda ijodiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirishga alohida e'tibor qaratish, ko'proq erkin va innovatsion fikrlashga o'rgatish, ularning sub'ektivligini oshirish, mustaqil ta'lim olishlari uchun shart-sharoitlar yaratish, mustaqil olgan ma'lumotlarini o'rganish asosida ularning ilmiyligi, yangiligi va ishonchliligini tahlil qilish, eng yangi va ishonchli axborotlar bilan ta'minlash, talabalarning faoliyatini muvofiqlashtirishda axborotlar almashinuviga alohida e'tibor qaratish va raqamli texnologiyalarda samarali foydalanish zaruriyatini

³¹ file:///C:/Users/User/Downloads/talabalarni-ijodiy-faoliyatga-tayyorlashda-raqamli-ta-lim-texnologiyalaridan-foydalanish-yo-llari.pdf

belgilaydi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan uzlyuksiz ta'lim tizimidagi islohotlar, yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash, ta'lim sifatini va samaradorligini oshirish yo'nalishlarida ta'lim-tarbiya jarayoni ishtirokchilari uchun zaruriy va etarli shart-sharoitlarni yaratib berilishi oliy o'quv yurtlari rahbarlari va professor-o'qituvchilariga ham o'ziga xos mas'uliyat yuklaydi.³²

Virtual ta'lim platformalari. Bu platformalar o'quvchilarga interaktiv darslar, ma'naviy mashg'ulotlar, dars materiallari va sinovlar taqdim etish orqali o'quv jarayonini yanada samarali qilishga yordam beradi.

Raqamli ma'lumotlar tizimlari va analitika dasturlar, ma'lumotlarni to'plash, saqlash, tahlil qilish, va ma'naviy tushunchalarni rivojlantirishda katta yordam beradi.

Raqamli ilovalar, yadda tutish va ma'lumotlarni o'rganishda insonlarga qulayliklar yaratishda muhim rol o'ynaydi. Bu ilovalar, ma'lumotlar tahlilini osonlashtiradi va o'quvchilarga yordam beradi, ularning ma'naviy-ma'rifiy faoliyatlarini oshirishda yordam beradi.

Ijtimoiy tarmoqlar va internet platformalari, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid maqolalar, maqolalar, va materiallarni taqdim etishda muhim rol o'ynaydi. Bu platformalar orqali, foydalanuvchilar o'zlarining ma'lumotlarini almashish, ma'lumot almashish va o'rganish imkoniyatlaridan foydalanishadi.

San'at va tanqid platformalari, adabiyot, musiqa, rassomlik va boshqa ma'naviy-ma'rifiy faoliyatlar uchun foydali resurslar taqdim etadi. Bu platformalar, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatni ommalashtirishda insonlarga yaratish va boshqarish bo'yicha ta'lim materiallarini taqdim etishga yordam beradi.

Xulosaqilib bu vositalar, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatga oid ishlarni ommalashtirishda insonlarga qulayliklar yaratish, ma'lumotlar to'plamini saqlash va tahlil qilishda yordam berish, va o'rganish jarayonlarini osonlashtirishda muhim rol o'ynaydi. Raqamli texnologiyalar orqali bu vositalardan foydalanish, ma'naviy-ma'rifiy faoliyatni yanada samarali va sodda qilishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. <https://chat.openai.com/c/4571c170f-e5d8-4bae-9008-4a16e16a0e178>
2. <https://yuz.uz/uz/news/manaviy-marifiy-ishlar-tizimini-tubdan-takomillashtirish--chora-tadbirlari-togrisida>
3. <https://e-library.namdu.uz/NamDU%20professor-'qituvchilar%202023/1.Texnologik%20ta'lim%20metodikai.pdf>
4. <file:///C:/Users/User/Downloads/talabalarni-ijodiy-faoliyatga-tayyorlashda-raqamli-ta-lim-texnologiyalaridan-foydalanish-yo-llari.pdf>

³² <https://cyberleninka.ru/article/n/talabalarni-ijodiy-faoliyatga-tayyorlashda-raqamli-ta-lim-texnologiyalaridan-foydalanish-yo-llari>

5. <https://cyberleninka.ru/article/n/talabalarni-ijodiy-faoliyatga-tayyorlashda-raqamli-ta-lim-texnologiyalaridan-foydalanish-yo-llari>

6. **O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoev** Ma’naviy-ma’rifiy ishlar tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida